

Bron: Jaarboek van de Koninklijke Marine 1980

Hr.Ms. Zuiderkruis

commandant: ktz J.C. Eindhoven, sedert 11 januari ktz E.J.H.G. van Swaaij

Hr.Ms. Zuiderkruis was van 1 januari tot en met 14 april ingedeeld bij het eskader. Tijdens de winterreis werd bij het verlaten van de haven van Valencia op 26 februari in verband met een sleepbootstaking tevergeefs getracht zonder sleepboten, doch met behulp van eigen schouwen te ontmeren. Later op de avond kwam echter één sleepboot te hulp.

Uittreksel uit het jaarverslag van de eskaderstaf

ESKADER (TASK GROUP 429.5)

Eskadercommandant sbn J.H. Scheuer.

Vlaggeschip: Hr.Ms. Tromp.

Samenstelling Task Unit 429.5.1 Gedurende de winterreis van 28 januari tot 6 maart: Hr.Ms. Tromp. Hr.Ms. Zuiderkruis, Hr.Ms. Utrecht. Hr.Ms. Rotterdam en Hr.Ms. Callenburgh.

Op 28 januari vertrok de Task Unit naar zee met uitzondering van Hr.Ms. Callenburgh, die zich later bij de Task Unit zou voegen. Teneinde de luchtverdedigingscapaciteiten op een aanvaardbaar peil te brengen werd er tijdens de opmars naar de Middellandse Zee druk geoefend met Buccaneers van de Royal Air Force en HS-125/MU-2F doelvliegtuigen van de Firma Schreiner.

Na passage van de straat van Gibraltar tijdens het weekeinde van 2-3 februari maakte de Task Unit op 5 februari in een positie oost van Sicilië rendez-vous met Hr.Ms. Zwaardvis. Gedurende deze dag werd, als "warming up" voor de NATO-oefening Dogfish, samen met Hr.Ms. Zwaardvis en patrouillevliegtuigen van de marineluchtvaartdienst - opererend vanaf Sigonella - een druk programma afgewerkt. De Task Unit voegde zich daarna bij een internationaal gezelschap om tot 9 februari deel te nemen aan de NATO-oefening Dogfish. Als versterking werd in deze periode USS Mississinewa aan het verband toegevoegd.

Op 9 februari werd door de Task Unit Palermo aangelopen alwaar Hr.Ms. Callenburgh zich bij het eskader voegde. In de week van 11 tot 15 februari werd een druk oefenprogramma afgewerkt met medewerking van Hr.Ms. Zwaardvis, vliegtuigen van de marineluchtvaartdienst en de Amerikaanse eenheden USS Semmes en USS Capodanno in een oefengebied oost van de Balearen.

Op 13 februari verliet Hr.Ms. Tromp, met achterlating van de staf die tijdelijk Op Hr.Ms. Zuiderkruis werd geacommodeerd, het verband teneinde op de

Franse Missile Range NATO-Sea Sparrow- en Tartar-lanceringen te beoefenen. Het resterende deel van het eskader bracht van 15 tot 19 februari een informeel bezoek aan Barcelona.

Na een ontspannen weekeinde verliet de Task Unit op 19 februari deze mooie haven en stoomde op richting Valencia. Op 22 februari voegde Hr.Ms. Tromp zich, na een zeer succesvolle lanceerperiode, wederom hij het verband en keerde de staf terug naar de zijn zo vertrouwde omgeving. Al oefenend werd op 22 februari Valencia bereikt aan welke haven tot 26 februari een informeel bezoek werd gebracht.

Van 26 tot 29 februari werd in het westelijk bekken van de Middellandse Zee nog een druk oefenprogramma afgewerkt met Hr.Ms. Zwaardvis en vliegtuigen van de marineluchtvaartdienst vanaf Gibraltar. Op 29 februari werd de koers om de noord gelegd en werd al oefenend aan de thuisreis begonnen. Op 6 maart liep het eskader Den Helder binnen terugziend op een goede winterreis.

Van 7 maart tot 16 april lag het schip [Zuiderkruis] te Den Helder voor periodiek onderhoud. Dit werd op 11 april onderbroken voor een varende beproeving van apparatuur en installaties. Op de voormiddag van 16 april vertrok het schip uit Den Helder naar de Azoren alwaar rendez-vous werd gemaakt met de Standing Naval Force Atlantic, bij welk squadron Hr.Ms. Zuiderkruis was ingedeeld van 21 april tot 11 juni.

Van 24 april tot 2 mei werd deelgenomen aan de NATO-oefening Open Gate. Na afloop van de oefening werd van 2 tot 6 mei Lissabon bezocht. Bevrijdingsdag werd gevierd met een receptie voor leden van de Nederlandse kolonie aldaar aan boord van Hr.Ms. Van Speijk, welke druk bezocht werd.

Van 9 tot en met 17 mei werd deelgenomen aan de NATO-oefening Dawn Patrol. In het kader van die oefening liep het schip op 11 mei Augusta Bay, gelegen op het eiland Sicilië, binnen om daar olie te laden uit het NATO-depot.

In Napels werd van 17 tot 26 mei een onderhoudsperiode ondergaan waarbij het schip in de baai voor anker bleef. Op 26 mei vormde de Standing Naval Force Atlantic zich op met het inmiddels weer in leven geroepen NATO-eskader Naval On-Call Force Mediterranean. In het kader van de gezamenlijke oefeningen werden onder meer consoloperaties uitgevoerd met de Royal Fleet Auxiliary Tidespring. Na afscheid genomen te hebben van de Naval On-Call Force Mediterranean zette de Standing Naval Force Atlantic op 30 mei koers naar de Noordzee. Bij de passage van de straat van Gibraltar werd het schip op zeer korte afstand uitvoerig gefotografeerd door een Russische oorlogsbodem, welke het verband al dagenlang geschaduwde had. Ondanks dat op beide schepen veel mensen aan dek stonden kwam er van Russische zijde geen enkele reactie op de toch vriendelijke begroeting.

Op 2 juni werd door de schepen van Standing Naval Force Atlantic, ter hoogte van Brest, een Sailpast uitgevoerd voor Hr.Ms. Van Speijk en Hr.Ms. Zuiderkruis en vervolgens zette het schip koers naar Plymouth om daar op 3 juni olie te laden.

Van 6 tot en met 9 juni lag het schip afgemeerd in Den Helder en nam op 10 juni deel aan de NATO Sea Day waarbij Hr.Ms. Zuiderkruis onder meer dienst deed als gastschip voor de pers. Een persconferentie werd aan boord gehouden voor een aantal belangrijke personen van de NATO, waaronder de secretaris-generaal mr. J. M. A. H. Luns. Op de achtermiddag van 11 juni liep het schip Den Helder weer binnen voor een onderhoudsperiode en aansluitend daarop het zomerverlof.

Van 18 tot 28 augustus werd tezamen met Hr.Ms. Van Speijk en Hr.Ms. Drenthe een twaalfdaagse oefenreis uitgevoerd ten behoeve van adspiranten-navigatieofficier. Het tussenliggende weekeinde werd tezamen met Hr.Ms. Van Speijk doorgebracht te Göteborg.

Van 9 tot en met 25 september deed het schip dienst als "resident tanker" te Portland.

Op 26 september werd Den Helder binnengelopen ter voorbereiding van het tweemaaljaarlijks onderhoud waartoe het schip op 1 oktober vertrok naar de Amsterdamse droogdokmaatschappij. Van 1 tot en met 19 oktober lag het schip afgemeerd bij de Tanker Cleaning Amsterdam en onderging van 31 oktober tot en met 20 november een dokbeurt.

Als bijzonderheid dient nog te worden vermeld dat op 13 oktober de eerste vrouwelijke bemanningsleden aan boord werden geplaatst.

Gedurende het winterverlof verbleef het schip te Amsterdam bij de Amsterdamse droogdokmaatschappij.

Havenbezoeken:

Land	Plaats	Van	Tot
Italië	Palermo	9 februari 1980	11 februari 1980
Spanje	Barcelona	15 februari 1980	19 februari 1980
Spanje	Valencia	22 februari 1980	26 februari 1980
Engeland	Plymouth	5 maart 1980	6 maart 1980
Portugal	Ponta Delgada	21 april	21 april
Portugal	Lissabon	2 mei 1980	6 mei 1980
Italië	Augusta Bay	11 mei 1980	11 mei 1980
Italië	Napels	17 mei 1980	26 mei 1980
Engeland	Plymouth	3 juni 1980	3 juni 1980
Zweden	Göteborg	22 september 1980	25 september 1980
Engeland	Plymouth	6 november 1980	9 november 1980